

№ 45.

Pirmdeenä 9. (21.) Nowember

1870.

Massa par gaddu 1 rubl.

K a h d i t a j s.

Korra sinnas.

Ceffschemmes sinnas. No Rihgas: pahr jauna general-gubernatora pahrnohlfchanu. No Pehterburgas: walfis kanzlera Gortschalowa grahmata. No Widdus-Abfijas: laupitaju sinnas no Turkestanas.

Abrsemmes sinnas. No Berlines: pahr walfies runnas-beenu. No Parihes: pahr karr-raisehm. No Franzijas: karr-sinnas. No Itahjas: pahr pahwesta gobda-krehsla gahfchanohs.

Zittas jaunas sinnas. No Rihgas: pahr lohpu mehri. No Pehterburgas: pahr arteffa beedribu.

Jaunakahs sinnas.

Rihgas rahtei peederrigas „Sallas draufes“ jaunbuhwetas fw. Jahna basnijas eefwehtifchana. Tas wirfneels un ta wezzite. Ka muhsu deenas us laufeem wehl ahriste. Smeellu stahstinsch. Grahmatau sinnas. Labbibas un zittu prezzu tirgus.

Beeliffumä. Plintes tehws. Ka Londonē pelnu dsenn. Smeellu stahstinsch.

Korra sinnas.

Winnas neddetas beigumä atflanneja tahda sinna, ka Wahzu armija effoht arr weentreis pehreenu dabbujufe un atpakkat dshita tikkufe, ta, ka tai waijadsejis Orleanu atstahst. Sinnams, ka Frantschu sinnas pahr to gawileja un leelijahs, ka, lai gan scheem 2000 effoht krittusch, tomehr Wahzeescheem 1000 effoht nowangojuschi, 2 Bruhschu leelgabbalus un 20 wesumus ar karr-waijadfibahm un pro-wijantu eemantojusch, un t. pr. Wahzeeschu sinnas ar neleedsa, ka atpakkat kahpuschees un Drleanu atfal atstahjusch, un issfai droja arri, kadeht to darriijusch. Zau agtal tas generalis v. Lann, kas to armiju waddijis, sinnu dewis, ka winsch nomannoht, ka ta Frantschu ta nosaulta Loahres armija effoht stipraka pahr winna pulku un pagehrejis, lai winnam subtoht palihgus. Winsch ar sawu armiju Drleana arr til usurrejees tadeht, lai no schahs pusses Frantschus warretu noturreht, ka tee Parihesi neteef klayt. Tomehr tee 25,000 Baireesch, bijuschi us to par mas. Bet tad nu, pirms palihgi peenahfusch, Frantschu Loahres ar-

mija scheem speedusehs wirsu, tad winni kahpuschees atpakkat wairat tadeht, lai Frantschi winneem zekku neaisstahj un ne-eet us Parihsi. Atpakkat kahpdamees tee dab-bujusch, saweentees ar generaka v. Wittig divizioni un ar printfcha Albrekta jahnteekeem. Wehlat arri Meklenburgas leel-erzogs ar sawu pulku winneem peestahjees un nu effoht 70,000 wihri Parihes deenwidus pusse, ta ka winni nu gan warroht kaufchanohs usnemt ar to Loahres armiju, kas warroht buht arr til pat leela, bet tai tik 12,000 ween effoht ihsti karr-wihri, mas ween leelgabbalu un wehl masat jahnteeke.

Wameera derreschana, ta jau sinnam. isputtejufe, lai gan ir Franzuschi us to bij preezajusches, sawa karpä runnadam, ka pa to johni winneem buhschoht isdewigs laifs, Franzijas wihrus par karr-wihreem pahrtajfht, lai tee warretu par tehwu-semmes labklahfchanu un gohdu kautees. Tad buhschoht few dauds leelaku karr-frehfu dabbuht nekä taggad effoht. — Sinnams, ka Wahzeesch, ar to deesgan labbi sinna, ka warrehs ta notift un tadeht wiffu ta eegrohsija, ka Frantschi newarreja wis ta darriht un schee attal tamdeht par spihiti, meera-derreschanu atmetta, lai nu gan few par flahdi ween. — Tad nu taggad Wahzeesch, no Bersaljes raksta, ka Parihes deenas jau effoht flaititas un nema? newarroht sinnaht, woi to ihsti wehl waijadsefchoht bombardeereht. — warroht buht, ka to tapat ta Mezzi zaur baddu pee meera peespeedifchoht. Tad, tad Parihsneeki buhschoht no badda speesti raudsht ahra speesstees, tad schee prohwefchoht sawas 24 mahrzinu smaggas lohdes mest eefschä. Bet woi winni to wehl gaidifchoht, woi kaufchoht kautees, paschi nedumpojusches? Frantschi taggad weenadi schaujoht us scheem; bet ar to til tehrejoht sawas karr-waijadfibas un scheem tal nekahdu flahdi nepadroht. Sinnams, ka schee (Wahzeesch) arri effoht apnikusch, te palitt un Deews jinn ta wehletohs meeru. No Parihsneeku granatehm gan winni prohtohst isfargatees, bet flimmibas ideenas eijohst wairumä zaur to flittu un neisdewigu laifu. Slimneeku kohpeju beedribahm effoht pee scheem leeliks darbs un ja to nebuhtu, tad nesinnoht, ta

warretu istitt. Berlins flimneeku kohpeju beedriba pa tahm 39 lasarethem ween eeffch 3 neddetahm effoht peegahdajufe lasaretu waijadstibas un sahles par 60,000 dahlereem. To warroht tautas mihlestita isdarriht. — Parihsneefi paschi wehl weenad' fa afli few pascheem par pohstu strahdajohht. Naw ilgi, fa winni to flaisiu pilli Seng-Kluh fashahwa un nodedstnaja, jau winni atkal strahdajohht ap to warren leelo porzellana fabriki, to ar schauschanu noahrididami un neaismirsoht arr to pilli Malma-songh. Winnâ zettortdeenâ ir fcho eefahufeschi ar fawahm granatehm apswaldihht, ta, fa laikam taggad zittreisejas Keisereenes Josefines atraitnes-dshiwoflis buhs par kuhpedamu druppu-landsi palizzis. Ko no tahm peeminnaas-mantahm warreja glahht, to Wahzu saldati gan effoht aissefufeschi drohschâ weetâ. Bet tahs skunstigi isfchubtas roh-tas, to Josefine ar fawahm pils-dahmahm pastrahdajufe, un fas pee feenahm zeeti bijufeschas peelihmetas, tahs newarrejuschi pilnigi wis atmehrzeht wakkâ un offizeeri fa arri saldati pa gabbaleem isgreesufeschi un par peeminna libhs panehmufeschi. Turpat arri bijis Napoleona I. kambari no Josefines paschas skunstigi isfchubts leels ehrglis, bet fur tas palizzis, to neweens nesinnoht. Ta wehl daschus tahdus darbus Frantschi schinni laikâ pastrahda newis eenaidneefeam, bet few pascheem ween par stahdi. Ap-lehgeretaji to nebuht negribb un taupa un aisstahw, to warredami, — bet wissu aissfargahht winneem naw eespeh-jams, to winni taf nahfufeschi us farra, un farschs irr: eenaidneefam stahdi darriht fa un zil ween warr. — Lai nu gan Frantschi paschi few stahdi darriidami, meeram pretti trakto, tomehr netrubbst arr winnu starpâ, fas gau-schi lahro pehz meera. Kahds gudrs kungs schinni leetâ padohmu dohdams, ministeram Gambettam rastijis ta: Keisers jau no ta brihscha bijis atmetis, tad wianam to farra-spehla waddischanu neustizzejuschi. Tadeht jau to pirmu paspehleschanu pee Sedanas Keisers turrejis fa tahdu notikumnu, fas wianam par labbu, winsch te fa uswar-rehts, leelu armiju nehmis libhs wangiba, to zerrejoht pehzak few par labbu leetâ list. Basehna padohschanahs effoht ohtris darbs Keiseram par labbu, to Basehns fa winna pallausgs kalps isdarrijis un atkal leelu armiju libhs aissweddis wangiba, ta fa nu Keiseram un winna marischalleem effoht 320,000 farra-wihri pee rohfas. — Franzija taggad effoht meera-derreschanu atmettufe; bet zil ilgi tad gan warreschoht turretees? Parihs nobeigta, buhs taf padohtees; bet Pruhfchi te neatraddischoht tahdu rohku, fas pehz winnu prahta meeru paraksta. Sinnams, dumposchahahs prett republiku buhschoht lahjas un schai tad buhschoht ja-eeleen atkal fawâ tumfchâ katta atpakkaf. Pruhfchi tad fawus wangneelus no Wilhelmshöves laidi-schoht wakkâ; Keiseram, listchoht weeglafas meera punkttes preefschâ, dohschoht winna saldateem eerohfchus un marschalleem fawu gohdu atpakkaf. Ta nu Napoleons no 320,000 wihreem pawaddihts, nahfchoht atpakkaf us Franziju, pahneffischoht meeru un farra-gruhstibas tuhlin mit-teschotees. Ta tad Napoleons par ohtrreis buhschoht atkal Franziju glahbis un fawu trohni stiprinajis. — Tad nu pehz winna dohmahm, effoht labbakais podohms tas: meeru derreht, — lai tas malfajohht to malfadams, jo ar to til aissfargahfchoht, fa Napoleons neteef atkal atpakkaf. Lai neistaisohht nelo par tahm pahri juhdschm semmes, to Wahzee-schi pagehr, — republikai nelahdu rohbeschu newaijagoht. Sinnams, Keiseru un marschallus newaijagoht wairs at-pakkaf nemt, bet til to farra-spehtu, ar to republikas wal-dischanu stipru darriht. Tad pehzak gan meerigas brun-nas eeffch- un ahrpuff' republikas atraddischohtes, ar to prett kehneem un firsteem labbal atreeschotees, nekâ ar Schaffepoh flintehm un t. pr.

No pascha farra-lauka schoreis til to warr sinnoht, fa

dohma, fa Parihses ahrpuffe pee Schatodingas driht no-tiffchoht leela kauschanahs; jo no Parihses taifotees kahds pulks Frantschu Wahzeescheem uskrist, un taf paschâ brihdol laikam ta Loahres armija arr speedischohtes wirfû, jo ta redsams, Trofchih Parihsê ar to Loahres armiju kohpâ sin-notes. — Dohma arr', fa Wogeses dakkâ dabbuschoht kau-tees ar Garibalda barreem un Wahzeeschi dedstigi ween us teem gaidohht. — Neubreisach skanste 29tâ Otkbr. (10tâ Nowbr.) Wahzeescheem padewusehs ar 100 offizeereem, 5000 saldateem un 100 seelgabbaleem.

Ceffchsemmes sinnas.

No Rihgas. Winnâ festdeenâ, 31mâ Otkober — fa jau 44tâ Nri. peeminnejam, — muhsu jaunais general-gubernators, firsts Bagratjon, pulkst. 6 waktarâ pa dselsu-zekku te pahrnahza ar ihpaschu brauzamo rindu, to Rihgas-Dinaburgas dselsu-zekka direkzione Dinaburgâ Winnam bij peedahwajufe. No beedribas direktora Dolmatow pawaddihts, pulksten 1 eebrauzâ Skrihwer-muischas stasjonâ, fur pufs-deenas maltiti noturreja. Rihgas bahnuti to fanehma pilssehtas un semmju augstakee teesu lungi, generati un leels pulks kauschu. No bahnuscha gubernators Lysander un pilssehtas gwardu jachtneeki to pawaddija us pilli, fur starp pulkst. 9 un 10 waktarâ wiffas pilssehtas dsedataji beedribas ar jautu dsedaschanu jauno walbineeku apfweizinaja.

No Pehterburgas, 3schâ Nowember. Waldischanas awises isfluddina to no walsts kanzlera, firsta Gortschakow, wiffahm zittahm waldischanahm peesubtamu rakstu no 19tâ Otkober f. g., fas ihfumâ ta skann:

Lapehz, fa ta meera-norunna, fas zelta 18. Merz 1856tâ gaddâ, jau reisu reisahm irr pahrlahpta, tad augstais Kungs un Keisers irr pawehlejis sinnamu darriht:

1) fa Winsch (Keisers) us preefschu wairs neturoht par waijadstigu, mellahs juhras wirswaldischanas teefâs turretees pehz peeminnetas norunnas;

2) fa schahs norunnas spehls effoht beidsees taf nofazzischanâ pahrlarra-kuggu flaitu un leelumu;

3) fa augstais Kungs un Keisers nemas netihko, Austruma semmes agrakas stribdes atkal zelt preefschâ, un

4) fa augstais Keisers ar tahm waldischanahm, fas to peeminnetu norunnu parastijufeschas, labpraht gribb pahrl to faderretees un islibdsinatees.

No Widdus-Ahsijas. Turkestanas awises sinno, fa tee Kreewusemmes dakkâ apfahrt staigadami Kirgisi daudsreisus meddischanu iseijschit Telestala, Kulbschas sultana dakkâ, fur teem isdohdahs famed-dihht Sibirijas breeschus, kurru raggus Rihneefchi teem par dahrgu naudu atpehrtoht. Libhs schim teem arween labbi bij isdeweess un tee ikreis ar baggatu meddijumu pahrnahfufeschi mahjâ. Bet schogadd' masam Kirgisu pulzinam ta nelaima gaddijahs, eekrist Kulbscha sultana pulkam naggds, fas teem uskrista, winnu eerohfchus, firgus un meddijumu nonehma,

weenu no winneem nofahwa un zittus aiswedda few libds. Kad mahja nefagaibidami, winnu peederrigi isgahja tohs usmelleht, tad pehz 14 deenahm weenu atradda faseetu tuffnefi guftam, knappi wehl dshw. Tad nu turrenes Kreemu (Jassil-Kul) aprinka wal-dineeks palkawneeks Tschalkowski dewahs turpu, tur tohs jachtnekus atradda un no teem pagehreja, lai tublin isdohdoh tohs nowangotohs zilwekus, eerohtschus un firgus. Schi sinna bij aihnahlufe arri pee Semiretschjewas gubernatora, general-majora Kolpakowski un tas no sawas puffes bij sultanam rakstijis, ka lai sawangotohs tublin isdohd un par strahpi lai malka 200 firgus par to nofisto, un 100 firgus par teem eewainoteem Kirgiseem un ka lai tee wainigee teekoht bahrgi strahpeti. — Lai nu gan wehl naw sinname, kas isjuzzis, tomehr warr zereht, ka warras-darritaji sawu algu dabbuhs. — Muhseji gribb arri ar turrenes eedshwotajeem andeles buhschanâ beedrotees un tadeht gubernators Kolpakowski turrenes sultanam sinnojis, ka pa Ili uppi drihs nahschohht kahds Kreemu fuggis, tad scheem peeweddischoht ohgles, malku un zittas wajadsibas, jo par semmes zetta eewest isnahloht par dahrgi. — Berre, ka tē baggata andele iszelschotees.

Ahrsemmes sinmas.

No Berlines raksta, ka Wersalljē ar to Wahzsemmes deenwiddus walsts saweenoschanohs nefa ne-eijoht us preekschu; Baireeschu arween gribboht leelakas wakkas un teefas nefa zitti, un ir Wirtemberg, zaur to eetrazzinata, gan drihs sahloht kapttees atpakkat. Berre, ka laikam wiss labbi isdohschotees, tad no wiffahm walstehm lohpa sanahs Berline us leelo runnas-deenu. Tur tad weilklais kanzleris Bismarck winnus isahrstehs.

No Parihfes. Ka Parihse kreeti aplehgereta, to jau sinnam un sinnam arri, ka Parihseeki ar ahra puffi tillai warr fasinnotees, tad ar gaisa-balloneem sinmas neffa, no kurreem daudsi teel Pruh-schu rohkās un schee tad winnu noslehpumu dabu sinnaht. Ka tur eelschā taggad eet ar deenischlu pahrtiklu, pahr to Oktober mehnescha puffē Pruh-scheem tilluschas rohlā schahdas sinmas, to isteikufchi tahdi zilweki, kam laimejees no turrenes ismullt ahra. Maisse preeksch jauna gadda teem netruhtschohht wis, bet gatta pehz pahri neddekahm wiffa buhschoht pabeigta. Tadeht waldischana uspirkufe wiffus laujamus lohpus un gahdajohht, ka lai meefneeki, kas arr walsts deenestā nemti, to pareisi dalohht un ka lai andelmanni nedabbutu leelu dahrsibu fataisihht. Katris zilweks warroht 2 reis pa neddeku par nofazzitu malku arri nofazzitu dattu gattas preeksch sewis dabbuht, bet schi datta taggad faraujotees arween masaka. Nabbaga laudis arri dabbujohht sihmes, ar kurrahm tee no eetaisiteem lauschu-kehkeem sawu barribu — weenu talehki gattas-supes katris dabbujohht. Bet tē arr eijoht gubbahm tā, ka daschureis saldateem ja-ischkirroht. Daschureis pufdeena

pee-eijoht, kamehr katris dabu, — sinname, ne pa welti, bet par masu malku. Leelaka datta trafteeru effoht aiswehrti un tur wehl kahbi effoht, tur gan dascham jabrihnotees, tur schee sawu prezzi nemm. Winni teem nabbageem laudim, to gattas porziju, to tee dabu, par leelu naudu atpehrloht un tad, sinname, preeksch teem baggatajeem riktes istaisoht. Nabbagee par to naudu pehrloht wairal maifi un faknes. Zil dahrgs tur jau wiss, to warr saprast, ka tolait' jau malkaja: par mahrzianu sweesta 24 libds 30 frankus (6 libds 7½ rub.), par mahrzianu schinka gattas 15 fr., par mahrz. zulkura 20 fr., wehrschā gatta 30 graschus, jebra gatta 32 gr., firgu gatta 16 gr., weena wista 10—12 frankus, johs 20 frankus. — Arri sunnu gattu pahrdohdohht par aitu gattu. Satta, ka wiss malkatu wehl dahrgaki, bet waldischana to tirgu tā nofalloht, ka ne-effoht brijw zittadi grohsiht. Lohpus, kas Parihse wehl dshwi, turpat gannoht pa walles mallahm un dahrjeem. Arri to laudihm wal-dineeki gribboht eestahstihht, ka winni wehl arween no ahrenes warroht lohpus eewest. Un lai nu tee schahbus mellus tizzetu, tad reisahm kahdus lohpu pulkus no tahm kuhthim, tur tohs glabba, tihschi leekoht dshht pa tahm leelakahm eelahm, lai laudis reds un tizz, ka schee lohpi patlabban no ahrenes eewesti. — Tapat winni Parihjes eedshwotajeem mellus ween eestahstohht pahr to karrā-buhschanu ahrpuffē. Winni isdohmajuchi tā: leekoht tahdas masas lappinas drikkelt, tur tahdas mellu-sinmas laffamas un tahs ar gaisa bollonu pa Parihsi istaisoht. Sinname, ka daschureis schahdas mellu-awises arri Wahzeescheem teekoht rohlā. Lai laffitaji warretu nojehgt, zil negantas tahs mellu-sinmas, tad tē dohdam laffihht, ka weenā tahdā Franzuschu mellu-awise effoht laffams:

„Tee Wahzu plehfonas tiffa waffar no muhsu diweem bataljoneem mobilgwardu preekschā nemti un pawiffam fakauti. 5000 wangneeki un 112 leelgabbali kitta muhsjeem rohlā.

Naw teef, ka Meze padewufehs. Aplehgeretajeem muhsjeji itdeenas leelu pulku nofauj un tadeht itt drihs warram dabbuht tahdu sinnu, ka tee aplehgeretaji pawiffam isnihzinati.

Moltte irr nomirris un Bismarck arr.

Elsafes eedshwotaji jo deenas jo wairal fazekahs dumpi prett teem sweescheem usmahzejeem.

Mal-Mahonga armija eet us Rehnigsbergu.

Tas par sawahm leelahm uswarreschanahm gohdajams un nupat par Franzijas marschalli eezelts generalis Garibaldi ar 30,000 saweem ustizzameem irr to Wahzu generalu Vogel v. Falkenstein un winna armiju sakahwis un pee Merseburgas tohs eedsinnis austruma juhra eelschā.

Franzijas slotte Winkeni tā fashahwufe, ka ta degg leelā degschana. Tee turrenes eedshwotaji leegufchees to dshht ar allu tapehz, ka uhdens tai zaur Winkeni tezedama Newā ischuis.“*)

*) Lai nu gan gribbam tizzelt, ka Franschi wiffadas mellu-sinmas islaisch, tomehr rahdohs, ka schi zittas sinmas Berlines awisneeki pahsi isdohmajuchi, Franschus wiffai neewadami; jo wai tad Franschu awisneeki til aplam nemahziti, ka tee nesinn, kahda ta Baireeschu pilsheta Winkene un tur Merseburga atrohama? H ed.

Newarram saprast, lo gan mellu-sinnas Fran-
tschu waldischanai warr palihdseht. Woi tad tadeht
tas pohst, las teem pee durrihm, pats attal atstah-
fees nobst? Dauds laudis, sinnams, schabdam sin-
nam tizz un ihu laiku paleel drohschafi; bet tad
nu schee melli teescham par melleem israhisees un
laudis nomannihs, ka winni effoht krahpti, woi tad
winni gan taggadejai waldischanai pateilfees par to
mahneschanu? Netizzam wis. Pa wolti tee gaida
us to, ka Wahzeeschi aplehgereschanu apnikfufchi,
paschi aisees prohjam tapat la nahlufchi.

— Noteel taggadeja karra-laufa un karra-buhfchanâ
daschi wehra-leekami gaddijumi, ta, la schis: Wer-
saljes lehgera spittali kahdu deen' pats Prubfchu
kehniensch libds ar krahna-prinzi gabja flimneelus ap-
mekleht un tur atrabda kahda gultâ weenu Schleh-
seeti un to jautaja, fur tam ta waina effoht. Tas
atbildeja: „Majestete, es sawu labbo kahju esmu pa-
saudejis un par to dikti errojabs; jo nu wairs ne-
warru zitteem libds ee-eet Parihse. Par usdewi tee
tehwinu man arr wehl plezza eeschahwufchi.“ Par
tahdu atbildi wiffi smehjabs, bet krahna-prinzi tam
atbildeja: „Ne las, mihtais dehs; dohsim tew flun-
stigu kahju un ar to tu mums libds Parihse ee-eesi.“
Us to Schlehseets drohschi atteiza wehl ta: „Kâ
tad, kehnienschla augstiba, to tizzu gan, bet to dselsu-
krustu gan wairs newarreschu nopelniht.“ Wiffi
kehniina pawaddoni smehjabs, bet krahna-prinzi liffa
sawu rohku tam brangam saldatam us galwu un
teiza: „Arri to, dehs, tu dabbusi,“ un kehniensch
galwu palohzija, rahdidams, ka effoht ar prinzi weenâ
prahâ un tad wiffi aisgabja tablat. Sau pehz di-
wahm stundahm bij adjutants klahnt un tam firdi-
gam karrotajam pasneedja to ta nosaultu dselses-
krustu.

No Franzijas. Franzijas pagaidu-waldischana,
las zaur to balsefchanu pee sawas warras palikfufe,
islaiduse 3schâ Nowbr. Parihseeneem schabdu sinnu:
„Birgeri! Mehsh effam Suhsh usaizinajuschi balseht
un Suhsh effat atbildejufchi ar to, ka leelaka dalka
mums peekrittat. Suhsh mums pawehlejufchi muhsu
weetâ palikt, tai weetâ, lo dumpofchanahs 4tâ Sep-
tember mums eerahdija. Mehsh schai weetâ palik-
fam ar to spehku, las no Sums nahf un darrifim
to, las pehz Suhfu ustizzeschanas mums peenahlahs.
Pirmais peenahmums mums irr, ta aistahweschana
nu ta buhs muhsu weeniga darboschanahs. Pah
to mehsh ruhpefimees wiffi kohpâ; muhsu firdiga ar-
mija un muhsu teizamee mobilgwardi, ar tautas-
gwardu bataljoneem saweenosees, jo tee wiffi nepa-
zeetigi gaida us darba. — Parahdisim pasaulei, lo
ta wehl naw redsejufe, prohnti, ka aplehgeretâ pil-
sehtâ irr pilniga brikwestiba“ un t. pr. Wiffa schi
fluddinaschana ar mihtsteem, usteikdameem wahrdeem
Parihses eedfihwotajus flubbina us to, ween'prah-
tigi, turretees pretti paschu eedfihwotajeem, las grib-
betu schai pagaidu waldischanai pretti zeltees. —

Attal sinna nahfufe no Alschihres pah dumpofcha-
nohs. Patlabban effoht preezajufchees leelâ preelâ
pah to mellu-sinnu, las tur aishahfufe, ka Bafschs
to prinzi Friedrich Kahrli effoht sawangojis, — te
fahzis kahds offizeeris stribdtees ar weenu birgeri
tit fihwi, ka birgeris offizeeram plikkus dewis, no-
rahwis gohda-sihmes un krahgu. Zaur to wiffi
eedfihwotaji palikfufchi warren nifni us turrenes karra-
wibreem. Dumpis palizzis til warrens, ka karra-
spehka generalis jusdams, ka winsch prett teem eedfih-
wotajeem nelo ne-eespeshchoht, sawu ammatu pa-
wiffam nolizzis un — eedfihwotaji wiffu warru sawâ
rohâ panehmufchi. Rahdotees, ka ir turrenes kau-
dis pah to taggadeju Franzijas pagaidu-waldischanu
nelo neistaisoht. Laikam arr gribbehs no Franzijas
pawiffam noschirtees.

No Italijas. Schinnis muhsu deenas diwi
leeli un warreni waldischanas-krehfli fatrizzinati;
weens no teem jau pawiffam un ohtris pa puffet
apgabst. Schee waldischanas-krehfli irr Napoleona
un pahwesta. Napoleons bij wihrs, las eeraddis
uswarreht un tadeht palizzis par drohschu, gribbeja
laikam tapat la zittureis wezzais Napoleons, proh-
weht wiffas Giropas tautas pasemmoht un laikam
dohmaja, ka winnam labbaka laime us to buhschoht
nelâ zittreisejam Napoleonam; bet reds, winnam tahs
laimes netil dauds nebija. — Wahzeeschi to labbi
drihs fahbra la putniaw un eelikka krahntinâ un nu
ar winna gohdu un leelu warru glufchi pagallam.
Pahwests arri warrens wihrs, las dohmaja, ka winnu
jau neweens mirstams zilwels newarroht aistikt un
Deewa gohdu un warru few palikka, — bet ar scho
leelu un nepeeklahjigu warru jo drihs fritta un ap-
fmeeklâ palikka. Abbi schee waldischanas-krehfli pee-
lihdsinajami Bahbeles tohrnam. Kad zilweli eelah-
rojabs til augsti kahpt, ka nekahdas treppes wairs
nesneeds, tad jau sinnams, ka teem jakriht, un jo
augstati kriht, jo smaggaki fahittahs. Pa wolti zil-
weli puhlejabs tablat sneegtees, nelâ winneem tab
mehrs no radditaja pascha spreests. — Sa Napo-
leonam buhtu isdeweess Wahzeeschus uswarreht, tad
Deews ween sinn, zil tabku winsch tad wehl grib-
betu eet. Sa pahwestam isdohthohs sawu nemaldis-
bas haufli usspeest, tad ar to ween jau wehl nepee-
tiku; las sinn, zil haufstus winsch wehl ne-isdoh-
matu un pehdigi pasauli ar warru speestu sawâ allâ
tumschâ sahbatâ eelschâ. Bet taggad, tad bij isgu-
drojis, zaur to leelo konzihli sawu gohdu un spehku
itt leelikli pawairoht, pasaudeja ir to, las tam wehl
bija un palikka pawiffam launâ. Pahwestam to leelo
warru naw wis nonehmufchi kahdi fweeschineeki, jeb,
la winsch mehds fazzihnt, fweesch'izzigi, bet winna
pascha mihtee behrni, las winnu par sawas tizzibas
galwu aishst. Schee wairs nelo pah to nebehdâ,
la winsch tohs isflehd no draudsesh, lo taf agral
ussfattija la paschu muhschigu pasuddinaschana. —
Taggad pahwests teem Wahjemmes bistapeem, las

nefenn winnam bij suhtijufchi noscheloschanas rakstu, atbilbejis tà: „Par jo leelaku eepreezinafchanu mums buhtu bijis, ka eefsch ta noscheloschanas-raksta buhtum atraddufchi wiffu sawu zcenijamu brabtu un bifkapu wahrdu, kas Wahzsemme. Tomehr ne buht neschaubamces us to, itt ka tee, kurru wahrdi të naw, zittadi dohmatu, ka tee tabs us konzibli dohtas pawehleschanas nepeenemtu un sawas winneem ustizzetas awis neisfargatu no tahm nogiptetahm gannibahm un nesawalditu pa ta weffeliga awota, — pee kattoliflahm mahzibahm, tà daschi, kas gan fauzahs par kattoteem, tomehr kattoku tizzibas haufteem drohschi pretti turrabs. Tee neween ar wahrdeem, bet arri ar raksteem zettahs pretti konzibla nospreedumeem un pawehleschanahm un t. pr.“ — Starp scheem prettineekeem, tà dsird, effoht arr daschi bifkapi, kas jau til tabt pateefibai sawu firdi atwehrufchi, ka wairs ne-eespehji mellus par pateefibu mahzibt. — Awises sinno, ka Italias waldischana to Kwirinala pilli Rohmâ jau atwehrufe un panehmuse preefsch fewim, nelo nebehdadama pahpawesta pretti-runnaschanahm un teefas strahda sawu darbu pehz sawas wihjes. Gan nu katris gaida to deenu, kad fehnisch Rohmâ pahrnahs, gribbedami tal redseht, tà diwi gaiti weenâ sehta faderreschoht. Lihds schim no faderribas naw lo dohmaht, jo pahwestis arween palechoht pee ta, ka neweens newarroht winnam winna laizigu warru atnemt. Katram, kas eijohht winnu noscheloht un preezinaht pahp to besdeewigu aplaupifchanu, winsch itt preezigs un meerigs atbildoht, ka drihs, drihs buhschoht atkal tas brihdis klacht, kad wiss atkal greefischotees us labbu. Winsch wehl zerrejoht us zittahm Giropas waldischanahm, kas winnam palihdseschoht, bet taggad tahm wehl naw wakkas. Tad atkal Jesuiteem, kas winnam to nemaldibas haufli cerunnajufchi, effoht leelais darbs, winnu pee labba un drohscha prahnta usturreht.

Zittas jaunus sinnas.

No Mihgas. Lohpu-mehris, tà dsird, ir tahlak isplehtees un ir us semmehm daschâ weetâ sawu pohstu pastrahdajis. — Rahdâ muifchlaâ Mihgas aptuhwumâ 37 leellohpi eefirgufchi un pohstâ gahjufchi ar to fehrgu. — Rahds ar to parakstu K—s. wahz awises stahsta, ka winsch effoht ismehginajis, ka to Sibirijas mehri warroht ahrsteht ar to, ka tohs mehru-trummus ar deggoschu dselst isdedsinohht, jeb ar narizu wilfchanu blakkam tai tulsnai jeb augonam. Bil winsch sinnoht, tad wiffi us tahdu wihst ahrsteti lohpi effoht weffeli palikufchi. Arri zilwekus, kam ta fehrga peelippufe, warroht ar augona isdedsinafchanu ahrsteht, un ja tas tahdâ weetâ, fur newarr dedsinahht, tà pee ajs, tad blakkam jalechoht Spaneeschu wellkamais muschu plahsteris un tas arr tàpat palihdschoht. Schahdu plahsteri til newaijagohht list paschâ tai wainai wirsâ, jo tad newarroht nelo palihdschoht.

No Wehterburgas. Tè tee lungi Besobrafow un Dreyer apnebmufchees tahdu artefa beedribu eetaifcht, kurras mehrlis buhschoht tas: kaudihm palihdschoht sagahdaht ustizzamus deenestneelus, strahdneelus un t. pr.; roht'pelneem, kas pee beedribas peeteizahs, weetas skappeht un dibbinahht darba-kaudihm krahschanas-lahdes. Darba melletaji teel tad peenemti, kad tee labbas leezibas pahp fewi peenesh un katra darba strahdneeli tilfchoht eedalliti sawos ihpaschôs artefôs. Kas kahdâ arteli eestahjahs, tas paleel beedribas sinna, kas lihds tam brihdim pahp winnu gahda, kamehr winsch kahdâ deenestâ eestahjahs un tabeht ihpaschas peemahjoschanas—weetas buhs gahdatas preefsch tahdeem, kas wehl bes weetas. Schahdâs peemahjoschanas—weetas tilfchoht sagahdatas grahmatas un schee kautini lassifchanâ mahziti. Tahdeem artefa beedreem, kas 5 gaddus weenâ un tai paschâ weetâ deenejufchi, dohschoht kahdu gohda-malka jeb labbu apleezinafchanas-grahmatu.

Jaunafahs sinnas.

No Wehterburgas, 5tâ Nowember. Telegrafs no turrenes atneffis schahdu sinno: Lai walstei nekad nebuhtu truhkums karra-wihru, irr wifsaugstati no Keisera pawehlehts, lai faraksta sinnas, tà reserwu pulkus par jaunu eetaifcht un tà karra-deenesta peenahntamu isplattihht us itkatru un us wiffahm kauschu kahrtahm; tas irr: ifkatram wihreetim, lai nu buhtu no kahdas kauschu kahrtas buhdams, karra-deenestu ja-usnemem.

No Odessas, 4tâ Nowember. Kreemijas wehstneeks preefsch Turzijas, generalis Ignatjew, schodeen no schejenes aisreisjoja us Konstantinopeli.

— Pahp Gortfchakowa rakstu us zittahm Giropas waldischanahm, lo telegrafs schodeen të pasluddinaja, schejenes eedfchwotaji kohti gawileja.

No Tifliffes, 4tâ Nowember. Keiserista Augstiba, Leelfirsts pahrwalditajs 10tâ Nowember reisohs no schejenes us Wehterburgu.

No Berlines, 5tâ (17.) Nowbr. Kehnina pawehleschana darra sinnamu, ka walstis runnas-deenas eefahkums nolifts us 12to (24.) Nowember. Agratee kauschu weetneeki atkal iswehleti. — Hefsu waldischana jau parakstijufe to norunna, ka wiina Wahzsemmes Seemewalstu beedribâ eestahjahs. — Saderreschana ar Baireescheem leekahs atkal buht isdarrama. — Schejenes waldischanas awijes stahsta, ka Giropas leelwalstis buhschoht gan meerâ, ka lai to Parihses meera-norunnu no 1856 pahrtalka. — Englande atkal fahht darbotees us to, ka lai derr pameeru. Rahdâs, ka gribb arri stubbinahht, lai turra Giropas wal-dineeku-kongressi. — Parihsi nebombardeerehs wis. — Prinzis Friedrich Karl steigfchus steidsahs us Orleansu.

— 6tâ (18.) Nowember. Doli un Dischong pilsehtas Wahzu karra-spehts panehmis. Loahres armija apwalnotu lehgeri pee Orleansas few zehlfufe. — Aosta erzogs, Italias behls, jau isfaulks par Spahnijas kehniku.

No Hamburgos nahht arween tabs sinnas, ka Franzijas karra-fuggi gan reisahm pasuhd, bet tad atkal nahht — ne us karra, — bet tiktai us meddischanu un lohpmannu fuggu laupifchanu. Taggad atkal tee andeli jaufdami, pa juhru wasajotees fchur un tur.

No Londones, 5tâ (17.) Nowember. Telegrafs no Parihses sinno no 11. Nowbr. tà: No schahs deenas waldischana aisleedsa prifchu galka pahrhoht. Sweests par mahrz. 42 frankts (10½ rub.), par 1 mahrz. ehseku galkas 3½ franktus.

Rihgas rahtei peederrigas „Sallas“ draudses“ jaunbuhwetes sw. Jahna basnizas eefwehtifchana.

La wezza, netah't no Leeluppes krahta stahwedama un 1694. gadda buhweta Sallas sw. Jahna basniza, bija jau wezza palikkuse. Tadeht zeeniga Rihgas rahte litla jaunu basnizu no almineem un keegeem, ar tabpetu juntu un flaihu tobrni, usbuhweht, preeksch ka teizams Rihgas arkitekta lungs Felsko to riffu bija taifijis. Rihgas muhrneekmeistera lungs Krüger un buhwmeister lungs Schier, to uszelschanu par 12,000 rub. peenehma. Waijadsigi kohli no rahtes mescha tiffa dohti, fo wiffa draudse lihds ar zittu materialu peewedda. Parwasfarâ 1869 sahla muhreh't un Augusta mehnesi tai paschâ gaddâ jau flais tobrnis pah'r kohlu galleem bija redjams. Lai nu gan darbs til tahlu bija wests, ka zerrejiam tai paschâ ruddent eelschâ tift, tomehr arr' ar meeru palikkam, ka tas nenotiffa; jo zeeniga rahte to pilnigu pabeigschanu un eelschâ ee-eeschanu bija nolikkuse us nahkofchu gaddu. Ta tad nu schinnî 1870tâ gaddâ basniza pilnigi gattawa tiffa. — Geswehtifchanas deenu, fo ar ilgofchanohs gaidijam, us 19. swehtdeenu pehz waffaras swehtku atswehtes, 18. Dtoober, noliffa.

Bet, kâ lassitaji sinnahs, pee eefwehtifchanas arweenu papreekschu draudse no wezzas basnizas schkirahs un ar wiffaem swehteem rihleem us jaun-eefwehtijamu basnizu dohdahs, tad man jafalka, ka muhsu jaunahs basnizas eefwehtifchanas deenâ gan tas wairs newarreja notift; jo tas jau bija preeksch diweem gaddeem atpallat notizzis. Zeeniga Rihgas rahte bija nospreeduse, ka tee wezzas basnizas almeni arri eelsch jaunahs jamuhrejoht, tadeht to waijadseja noplehst, pirms eefahla jaunu muhreh't. — La schkirshananahs no wezzas basnizas notiffa 1868 gaddâ 21. swehtdeenâ pehz waffaras swehtku atswehtes. — Minnetâ deenâ pehz swehtdeenas Deewa-kalposchanahs, wezzâ basnizâ draudse nodseedaja 249 dseefmu no 1—5 persch; tad draudses mahzitajs preeksch altara mihtai wezzai basnizai „ar Deewu“ fazzija, pateikdams wiffu-schehligam debbes-Tehwam, par wiffahm winna garrigahm dahwanahm eelsch Jesus Kristus, ar fo winsch Sallas draudsi zaur til dauds gaddeem schinnî swehtâ weetâ bija apwehtijis un t. pr. — Affarahm birstoht draudse no basnizas taifijahs aiseet, wehl to 5. un 6. perschu no tahs paschas dseefmas nodseedajuse. Tad mahzitajs wiffus swehtus rihkus fanehmis, eedewa draudses waldneekem un pehrmindereem, un tad wiffi weenâ pullâ us stoblas nammu gabja, kur pa to laifu, kamehr jaunu basnizu buhwes, bija nospreests Deewa-kalposchanu turreht.

Kad nonahkuschî pahri perschinas bijam nodseedajuschî, tad mahzitajs firnigu luhgschanu turreja, kur schehligu debbes Tehwu luhdsa, lai wiffas muhsu luhgschanahs un nopuhtas, fo no schejenes us aug-

schu subtifim, gribbetu paklaufiht un to paschu swehtibu dohtu, fo lihds schim dewis. — Taggad nu patefi mannam, ka schehligais Deews muhsu toreiffigu luhgschanu nebij wis atmettis; jo kad us teem pagahjuscheem diweem gaddeem atskattamees, tad gan redsam, ka winsch farwu draudsi naw atstahjis, bet arweenu ar farwu debbes-mannu barrojis; lai gan daschreis palnappa ruhme bijuse, tal effam istiffuschî, lihds kamehr nu dabbutjam jaunu flaihu nammu.

Jau tannî festdeenâ preeksch eefwehtifchanas zeenihts un mihtohs basnizas pehrmindera leelkungs gabdaja, ka basniza kohschî no ahrpuffes tiffa apuschkota, ar flaggahm un masahm stahwus semmê eeraktahm eglitehm, kas wiff deesgan jauki isflattijahs. Lai nu gan ta basnizâ ee-eeschana bija noliffa swehtdeen pulksten 11 preeksch pufdeenas, tad tomehr jau no pascha rihta laudiz no wiffahm pufsehm kohpâ steidsahs, tâ no paschu, kâ arri no nahburgu draudsehm.

Us pulksten 10^{1/2} atbrauza draudses mahzitajs, augsti zeenijams superdents Boelchau un Pinku mahzitajs Hartmann. — Kad augsti zeeniti Rihgas rahtskungi ar schahs draudses basnizas pehrminder-leelkungeem bija atbraufuschî, tad wiffi preeksch stoblas namma falassijahs, no kurra tad schkirrotees draudses mahzitajs Bergmann sapulzejuscheem preekschâ litla, ka Deews muhs scheitan gandrihs diwus gadus ar saweem swehteem un dahgeem wahrdeem atspirdsinajis. Tad 250. dseefmas 1., 2. un 3. perschu dseedadami us jaunu basnizu dewamees. Suanahs basnizas preekschâ nonahkuschî, nodseedajam tahs paschas dseefmas 4. perschu; tad Pinku mahzitajs Hartmann runnaja pah'r Dahwida wahrdeem: „Bif mihligas ir tawas mahju-weetas, af Kungs Zebao!“ un t. pr. Tad wiffu Rihgas rahts basnizu pehrminder leelkungs v. Bötticher basnizas atfleghu pafneedsa zeenigam superdentam. Kad tas nu ar spehzigem wahrdeem wiffus klahthuhdamus us eelschâ eeschanu bija paslubbinajis, tad flehdsa durwis walkâ un wiffi gabja eelschâ. Kad eenahkuschana bij beiguschs, tad Spunnu dseedataju kohris dseedaja no Df. w. II. Sanctus no Raue. Tad pehz nodseedatas 353. dseefmas 1. un 2. perschas zeen. superdents stahjahs altara preekschâ un Deewu teikdams draudsi atgahdinaja, ka Winsch ween winnai tahdu flaihu nammu dahwinajis; tad us basnizu, spreddikakrehflu un Deewgaldu greesdamees, tohs eefwehtija ta trihsweeniga Deewa wahrda, un ar draudsi zekhs mesdamees firnigu luhgschanu turreja. Pehz nodseedatas 389. dseefmas, 1., 4. un 5. perschas, fahlahs ta eestahdita swehtdeenas Deewa-kalposchana. Preeksch 380. (1. un 2. perschu) spreddika dseefmas, dseedaja kohris 134. Dahw. df. no Weifs. Mahzitajs runnaja pah'r tahs deenas ewangeliuma wahrdeem. Pehz spreddika draudse dseedaja no 380. dseefmas to 4. perschu, un tad kohris Hymne no Silcher (aus der Zionsharfe), kurras teksti kohra

waddons bij falizzis. Kad nu altara liturgia bija noturreta, tad draudse dseedaja 247. dseefmu, un pehdigi ar kohra dseedaschanu Df. w. II. Gloria no Fischer, Deewa-kalposchanu beidsa.

Lai tad nu schi eefwehtischanas deena wisseem kautineem, kas klabt bija, par leelu preeku us ilgu laiku peeminna paleel!

Wisspehdigi rakstatajs pee schahs sinnu dohschanas newarr atrautees, wiffas Sallas draudses wahrda, augsti zeenijamai Rihgas raktei un muhsu zeenigeem pehrminder leelungeem par scho jaunu Deemu nammu peenahlamu pateizibu zaur scheem raksteem pasem-migi isteift.

A. Sperra.

Tas wirsneeks un ta wezzite.

Deenu no deenas taggad no Franzijas pahrnahf us Wahzsemmi fashautu un eewainotu Wahzu karrawihru barri.

Tapat arri preeksch kadbahm neddetahm weena eisenbahna stanzija islahpa is waggona karrawihrs. Waigs bij bahls, mundeerinsch faplihsis. Tomehr tas nebij prafst saldats, bet baggats wirsneeks.

Dauds kauschu bij fazezzejuschi, tehwssemes aishabwetajus apfweizinaht un winneem mihlestibas dahwanas pasneegt, gan chdamaju, gan naudu.

Arri weena nabbaga atraitne bij atwillusees. Kad minnehts bahls wirsneeks islahpa, tad ta iswilla to pehdeju kwartu, kas tai bija un wirsneekam to eedewa.

Wirsneeks to „gohda-dahwanu“ fanehma ar firs-nigu pateifschanu, wezzitei rohlu speeda un to nau-das gabbalu eebahsa kschâ.

Tad isnehma is ohtras keschas ko, to eetinna papihra un wezzitei fazzija, lai to panemmoht, winnam par peeminneschanu.

Ne tahku no tahs weetas stahweja zits wihrs flattidamees. Tas to bij wehra lizzis. ka wirsneeks diwus selta gabbalus papihra bij eetinnis un wezzitei eedewis.

Ka muhsu deenas us laufeem wehl ahrste.

N. pagasta (Kursemmé) kaspam diwi mehneschi wezs smuks behrninsch flims; bet kalps lihds ar seewu nebuht nedohma prahtiga daktera palihgu melleht; tam irr pascham labbaka skunste. Sweesch behrna krellu pahr juntu; fadedsina krellu pelndz un dohd schohs behrnam dsert. Tad wehl apgahda 5 but-teles ar daschadahm sablehm no wezzahm babbahm un leij behrnam ar warru kalla. Ihsa laika behrns pagallam! — Tanni pascha pagasta kalps eezehrt seem' ar zirwa stubri kahja. Prahstigs wihrs, kas dseedeschanu proht, dohd tam padohmu, lai pahrsen wainu ar puhsti un tad leel sneegu wirsa, lai kar-stums tohp iswillts; bet kas to klausibs! Puihs pats proht ahrsteht. Leel tabaku un t. j. pr. wirsa! Kahja sapampst la bluffs; ikrds 10 zaurumi us-truhst. Salkohfnis wihrs tohp ihsa laika zaur

neklausibu un neapdohmibu par trohpli! Buhtu preeks dsirdeht, ka zaur scheem notiffumeem zitti taptu gudrakf un apdohmigaki.

— Id.

Smeeklu stahstinsch.

Kahdam fainneekam bij kalps, kas ar faweem nif-keem fainneeku daudsreis isnerroja. Reis ptawa pee feena-darba ehda fainneeks ar faimi brohlasti, un nehma ehdoht weenu rengi is kahrpa un lifka at-pakfat un tapet darrija ar ohtru, treschu, zettortu un t. pr., kamehr pehdigi to labbako rengi atradda. Peeminnehts kalps to redsedams, nehma katru fain-neeka isluhlotu rengi un sweeda krumds. Saim-neeks to mannidams isfauzahs: „Gohba, woi tu traks effi, ka renges krumds fweed?!“ Bet Gohba atbildeja: „Nenemmat par kaunu, fainneeks, es doh-maju, ka tahs renges, ko juhs gan rohla nehmaht, bet ne-ehdohht, nederrigas irr; tadeht tahs mettu krumds.“

M. L. pp.

Grahmatu sinas.

Pee Ernst Plates, Rihga pee Pehtera bajnizas, ne-fenn palifka gattawa un irr dabujama:

Widsemmes wezza un jauna Laifa-grahmata us 1871mu gaddu. Matfa eefecta 10 kap. un 100 ne-eefectas 6 rub. fudr.

Inflantuziemies Lajka-gromata aba Kalenders uz 1871tu godu, kotram irr 365cas dinas. Maksoj 15 kap. — Kas pi winas rejsies pierks 100 gobolu, tam ikkotrys gobols stowiejs tikwin 12½ kapiejku, ajsto kad nuraka-woy nust procentu.

Kurssemmes wezza un jauna Laifa-grahmata us 1871mu gaddu, Matfa 10 kap.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihga, 6. November 1870.

		M a f f a j a p a r:		
1/3	tschm. jeb 1 puhru	kweeschu	4 r.	15 L.
1/3	" " 1 "	rudsu	2 "	65 "
1/3	" " 1 "	meeschu	2 "	25 "
1/3	" " 1 "	ausu	1 "	50 "
1/3	" " 1 "	rupju rudsu miltu	2 "	20 "
1/3	" " 1 "	bihdeletu rudsu miltu	4 "	— "
1/3	" " 1 "	kweeschu miltu	4 "	50 "
1/3	" " 1 "	meeschu putraimu	3 "	— "
1/3	" " 1 "	grifku putraimu	3 "	40 "
1/3	" " 1 "	ausu putraimu	— "	— "
1/3	" " 1 "	firnu	— "	90 "
1/3	" " 1 "	karuppetu	— "	30 "
1/3	" " 1 "	feena	— "	— "
1/2	" jeb pohdu	dselles	1 "	— "
1/2	" " "	appinu	— "	95 "
1/2	" " "	fweesta	5 "	25 "
1/2	" " "	tabaka	1 "	45 "
1/2	" " "	frohna linnu	2 "	50 "
1/2	" " "	bracka	1 "	20 "
10	puddu jeb 1 birkaw.	frohna linnu	40 — 48	— "
10	" " 1 "	bracka	37 — 39	— "
1	muzzu linnu fehlu		9	50 "
1	" flku lasu muzza		14	50 "
1	" eglu muzza		14	— "
10	puddu (1 muzzu)	fartanahs fahls	6	— "
10	" " "	rupja baltahs fahls	—	— "
10	" " "	smallas baltahs fahls	6	— "

Lihds 6. November pee Rihgas atmahlfchi 2439 luggi un aishahjufchi 2358 luggi.

No zenjures arweolehts.

Rihga, 6. November 1870.

Atbildedams redattehrs A. Leit an.

Sluddinafchanas.

Ditwi gobbigi forfu-greefji warr weetu dab-
buht Warfchawä. Japeetejads Pehlerburgas Abr-
Rihgä, Vehger-eelä N 24, fehtä pa kreifu rohtu,
no pullst. 12-2.

Jauni laudis warr gultas-weetas dabbuht
Kramer-eelä N 6, 2 treppes us augfchu.

Meitas, las ar wehrpjamu mafchini
proht strahdabt, warr peeteiftees tai
wehrpjamä fabriki pee J. C. Neunzig.

Weens peena-mohderneeks wajadsigs lahdä
muishä Rihgas turwumä, tur 70 gohwes. Stai-
dratas sinnas isdohs Ohgres d'feli-jella statfionä. 1

Wiffem sawem andeles draugeem un semmju
faimneekem darru sinnamu, la arri schinni gaddä
linnus un fehllas pirkfchu, tadeht luhdsu, lai
fchahdas prezzes pee mannis wedd' un apfohlu
to labbalo turgu, riltigu fanemfchanu, pee la
neweens walti netifs uflawehs. Anceles darbu
patf strahdabfchu. J. C. Schulz,
andeles wahrs: „jaunais melderis.“

Sawem zeenijameem draugeem un
tundeem te sinnamu darru, la es sawu
trafteeri jeb weefu-nammu

no 17. Oktober esmu eetaifjis Rehta l. mahjä,
turpat Elisabeth-eelä Nr. 25, pretti Wehrmanna
dahrjam, ne tahl no tabs weetas, tur libds fchim
mans weefu namd bija. Tadeht luhdsu, lai manni
mihli weefi arri te schinni jaunä weeta man us-
tizads, la libds fchim tai wezza weeta, jo es
no sawas puffes apfohlu wiffu, zil spehdams un
no mannas puffes darram, isdarriht sawem
weefem par patifchamu. 3

G. Siebmann, jittureif uofants: Bandau.

Zaur fcheem rafteem darru sinnamu, la Ro-
mann Klawerow Ordinsky no mannis naw dab-
bujis itt nelahdas walfas un tam nelahdas leetas
nelahdas darrifchanas no mannis naw usdohs;
tadeht wiffas winna darrifchanas mannas muif-
fchas deht un tapat arri par wiffu jittu mannu
mantu es nepeenemmu nedf atfifhtu par riltigahm
un peenemmamahn. 2

Hofraht Felix Antonow Jatow.

Ufchau fchana.

Wiffi tee semmes-kohpeji, lam patiftohs pee
weenas lohpu febrgas deht dibbinajamas lohpu
apdroh fchana fchanas-beedribas libds beedrotes,
teel usazinat, pah to sinnu doht N. John
Dannerberg lungam Rihgä, Kungu-eelä N 12
un turfahht arri usdohf sawu lohpu flaitu un
wehrtibu.

Tee, las tillai fchai dibbinajamä beedribä grib-
behs eestahtees, tiks us pilnigu fapulzi fa-azinat,
tur winnaem apfpreefchanas deht nolcefamü lil-
lumu pirmo metu preefchä lils.

Latwifka lassifchanas biblioteka

no
brahteem R. un W. Busch, Rihgä,
leelä Smilfchu-eelä N 37.

Zeenijameem mahjitajeem, ffohlmeifereem, pa-
gasta wezzakeem un jiteem laufchu opgaismo-
fchanas kohpejeem darram sinnomu, la mehß uf
semmeem preefch wairal lassitajeem dohdam til
daus grabmatas, la tee warr turpat pee zen.
mahj. un ffohlm. iflassifitas grabmatas pahma-
nibi. Ikwens, las preefch 10 lassitajeem ap-
felle, dabbu pirmu reis 44 grabmatas, un zil-
tahm reifchem til daus, zil iflassifitas atpalkat reffelle.

Moflowas Abrrihgä, Jaun-eelä N 14, pilfsehtas
turwumä teel efwes weetas ishretas. Alah-
tas sinnas turpat pee madjas faimneefa.

Bibliofchu-ohgus peht Sinder-eelä N 1, tai
lantori.

No Poltzejas atwehlehts. Trilkehts un dabbujams pee bilfchu- un grabmatu-drilketaja Ernst Plateß, Rihgä, pee Pehtera-basnizas N 1.

Zeenijameem semmju laudihm par sinnu, la mannu

Latweefchu grabmatu bohdi

mannä drifku-nammä pee Pehtera basnizas taggad itt pilnigi esmu eetaifjis, tur
wiffadas grabmatas warr dabbuht un ihpafchi labbi eefetas

dfeefmu-grahmatas

no 1 libds 2 rub. gabbalä, tur flahht peeminu: las weenu dfeefmu-grahmatu no 1 1/2
libds 2 rub. peht, dabbu 2 lassamas grabmatinas flahht.

Cewehrojams.

Wiffem sawem andeles draugeem un lauzineekem zaur scho darru sinnamu, la mans bräh-
tis Martin Pehlfchen pee mannis wairs naw andel un la tabs fluudinafchanas par linnu un
linn'-fehllu andel eefch „Wahjas weefa“ fennateem nummureem, las irr parafstias ar „Martin
Pehlfchen. A. Dauge,“ nestahw nelahdä sawenoschanä ar mannu andel. Tapat es sawus
andele draugus luhdsu fargatees, tad us mannu wahrdu, zaur nepafstiamem zilwekem, te l
linni jeb linn'-fehllas pirkli, jo irr raddufchees Rihgä laufchu-kraheji, las andel mannu wahrdu
pee linnu un linn'-fehllu pirkfchanas bruhke. Wiffas mannas fihmes irr parafstias:

J. Pehlfchen, (Waiifht).

Mans lohtelis irr Pehterb. Abr-Rihgä, Kalku-eelä Nr. 31, un es nelur jittur neleeku no
mannim pirktus linnus jeb linn'-fehllas nowest. 1

John Pehlfchen.

Zelgawas drandfes-banka, no pilfsehtas-drandses apgalwota.

Zelgawas draudfes-banka nemm pretti naudu
us rentehm un taggad mafka:

- 1) par naudu, las dohta us sinnamu terminu,
us fefcheem mehnefcheem libds mafal la us
weffela gadda, ifchetras prozentes par gaddu;
- 2) par naudu, las dohta us gadda, la arri us
ilgala laifa, las ismafajama pehz fefchu
mehnefchu usfajifchanas, pezzas prozentes
par gaddu, rehlinajohf no tabs deenas, tad
hoitanze par to eemafatu naudu isdohsa.

Preelich rentu fanemfchanas 2. Janwar un
1. Juli pahr tahm pehdigi peeminnetahm eemaf-
fatahm nauadahm, teel tahm par to isdohdamahm
fcheinehm 24 fuponi ar talonu peelifti flahht.

Banka-direkzione te flahht darra sinnamu, la
tads ihstabs- jeb original-fcheines no Pehlerbur-
gas atfubittas un warr tads te prett tahm pa-
gaidu-fcheinehm ismainibt.

Las kantoris atrohds rachtusi un irr il deenas
— til ween fwehtdeenas un fwehtids ne — no
pullst. 4-6 pehz pufdeenas, walfä. 1

Zelgawä, 1. Oktober 1870.

Direkzione.

Jauna grabmata.

Wisbuli, jeb pirmas dfeefminas.

No Ed. Grünberg.

Schi grabmatina, kurrä wiffwairal miblefibas
dfeefmas atrohds, irr dabbujama Rihgä pee
Stahlberg, Häcker un Plates lungem; Zel-
gawä pee Schablowfky, Balmeera pee Frey,
Trifate pee Berkau un Schwel pee Skraftina.
Bes tam arri nehl jittas grabmatu dohes.

Mafka 10 kap.

Drehbju-pehrwetajs.

Us daudflahrtigu pagchrefchamu esmu pehrwe-
fchanas fabriki eeriftejis wafchä pilfsehtä, Kalei-
eelä N 16, pretti Jahna gildes-namma dahrfinam.
Te warr iswehletees wiffadus jaunatohs mufterus
preelich drebju apdrilkefchanas, un list apdrilkeht
fleites, lallatus, falwetes un t. pr. Tapat arri
wiffadas pehwes famtu, wadmalu, dubbelt-
drahnas, plifschu un t. pr. peenem us pehrwe-
fchamu par lehtalo mafku. D. Jakob.

Wifstabbalahs

Bairefchu appinüs

un

allus-forfus

warr dabbuht Zelgawä pee George Ufche.

Muifchu pahrdohfchana.

Tads abbas muifchas Bolowel un Aleksan-
dronopol, Wiebßkas gubernija, Luzenas kreife,
pee Wif. rohbeschahm, lohpä, jeb atfchirtas,
lehli teel pahrdohdas. Pawiffam lohpä tahm irr
61,472 deffines semmes, lohpä ar pufmuis-
fchahm, piawahm, un mefchu, tur dabbujami
bakti un leeras-tohti, arri brngufchi, glabfchu-
fabriki, fuomallas un jittas ehlas. Pirzeji lai
meldahs ar fchahdu adreff: Въ мѣстѣ Пом-
щика Гражданскаго Волочка и Балтисова,
Люцинской уѣзда, Витебской Губерніи.

Labbafahs fortes

w i h n u s

no Rihgas un ahfjemmes wiffstabbalahm andeles-
weetahm, warr dabbuht Balmeera pee

D. Frey.

Schanjamo pulweri

warr laträ laikä dabbuht Zelgawä pee Georg
Ufche. 3

Schagadbijus labbus rudfus un meefchus
pahrdohd Engelhart-muifchä, Krimmuldes draufk.

Wezzus papirus wat apraftitus jeb
apdrilketus, las labbi leeli, pedel Sin-
der-eelä N 1 tai kantori, las appafch-tahfchä.

Swehtdeem, 1. Rombr. irr Kappu- (Pokiow-)
eelä N 16 weena mein' un balti plekera juhla
pofuddufe; las to atraddis atdohs, dabbuhs pa-
teizibas algu.

Sestdeena, tai 31. Oktober irr weens enkurs
ar fehti un baltu muzzu [boju] daugawä va-
fuddis. Las warr sinnu doht, tur tas irr at-
rohdam, tas dabbuhs 10 rublus pateizibas algas
no Wehrmanna dampflugga laptetna Haffelbaum.

Tai nakti no 18. us 19. Oktober Zeepas muif-
fchas walfte, Pehfu draufk, Loddes faimneekam
tulle isjagta no flalka mella, defmit gaddus wezza
fehwe, 90 rubl. wehrtiba, krehpes us kreifo pufi,
pee pallatas lahjas ap maffo lohtiwu baltas
fpalwinas, pee juhgfchanas winna dikti kattu
fargaja deht takla fabeifchamu, ezjutgta bij bruh-
nds d'felf'assa wahgds ar fpharneem, las jau
bruhleti, tee wahgi ihpafchi pee tam fibnejamti,
la tabs illis bij abbas noiaufas un ar fchnoh-
ritehm nothtas. Las sinnas warr doht, tur tas
firs ar tahm aifjubju-leetahm un wahgem at-
rebnaß, dabbuhs 15 rubl. pateizibas mafjas no
Zeepas muifchas pagafsa waldifchanas ismafkatuß.

Plintes Tchw.

(Statt. № 41.)

„Es tē newarru wairs isturreht,“ tā Beis ohtrā rihā man teiza, „un lai gan rihā peektdeena irr — Deews un winna praweets Mohameds lai man peedohd — tif pat mums jafahf eet. Leitnanta kungs, leezeet trumeti puhst, lai saldati us eefchanu fataisfahs gattawi!“

Lifku puhst un ne ilgi pehz tam wiffi saldati bij us kahjahm. Kahjahm pahr to isdeggufcho widdu. Teltes un paffas liflahm us wehrscheem un maulehseeteem; flimmajeem bij ja-eet kahjahm, un kas newarreja lihdsi tift, palikka turpat. Tē schinnē semmē if katris few tas tuwakais, lai zitteem klahjahs tā klahdamees. Beis, Mubruks, wirsneeku-leitnants un mehš weeni paschi jahjahm tai nu tif 500 wihru leelai regimentei lihds. Seschifimts wihru bij par diwahm neddelahm pagallam; zitti bij mirruschi, zitti flimmi paffatā palikkufchi un wehl zitti bij aisbehgufchi.

Wifs tas zefsch pahr tulfnessi lihds teem augsteem kalneem bij tā nahwes eeleijs. Leelas gubbas plehsigu swehru, putnu un tschuhfsku warreja redseht pufs sadeggufchus. Kahjahm kahdai nehgeru fahdschai garram; tahs pufs appafas mahlu buhdinas isstattijahs tā zeppamahs krahfnes, fur melnee zilweli zepti; winnus ugguns bij pahrschidsis, ka zepdameem waijadseja mirt. Beijam reisu reisahm ghaja krattas pahr kauleem.

Mubrukam par wiffahm schahm leetahm ne ghimis nesaweebahs; winsch salassija preefsch saldateem pufs zeppufchus putnus un zittus ehdamus swehrus un saldati schahdu zeppetē bes kahdas smahdeschanas eedami apehda. Ko newarreja apest, to uskrahwa preefsch waklara maulehseeteem wirsū.

Liflahm teem augsteem kalneem arween klah-taf un pahrgahjahm to paschu peektdeen pahri. Saule jau bij nogahjuse, kad ohtrā puffed klints kalneem mescha widdū lehgeri mettahm.

Ta weeta, fur lehgeri mettahm, bij dikti beesā meschā, kas no pasfaules eefahfuma lihds schim tur audsis. Bija wehfa un flapja weeta. Tē auga dikti refni milsu kohli, kam lappas tif beeschi fa-angufchas, ka paschā deenas laikā kad faule spihd, sem kohleem tumsch tā nakti. Kohli tif beeschi kohpā, ka newarr zauri lihst, un tad wehl tur starpā aug kahdi stahdi tā appeni, kas ap kahrtahm tinnahs; bet tahs stihgas scheem appineem tif refnas tā leela zilwela rohka.

Pahr sakaltufschahm lappahm zaur muhsu kahjahm ustrauktas tezeja kirsattas un tschuhfklas, ka tschaulsteja ween. Beesōs sarrōs gulleedami putni fahka blaut un skraidihst, kad ugguni eeraudsijs, ko bijahm uskruhufchi. Tē bij flapja weeta, no ugguns nebij ko bihtees.

No tableenes warreja pantera dohbu ruhfschanu dsirdeht, no uppes flanneja man patihkamas elewantu balsis aufis.

Teltis bij kahdā klahjumā uszeltas; saldati gul-leja, pee kohleem fawas plintes peefleedami. Ugguni negribbeja flapjas mallas deht lahga degt un affi duhmi isplahthjahs tā smirdofcha migla pahr wiffu to apgabbali.

Es pahrdohmajū, kas mums wehl buhs japeedshwo, un kas wehl buhs jazeefsch, kad Mubruks pee mannim atnahza.

„Nahku paschulail no nehgeru sapulzes,“ tā winsch bailigi aplahrt flattidamees un kluffi eefahka runnahst; „tur irr zeeti nosazzihst, ka melnajeem saldateem scho paschu nakti buhs zeltees kahjās un fahkt dumpotees, lai warretu drihs no mescha tift ahtrā, jo tē warroht pat nehgeri drudsi dabbuht. Wifs irr gattaws. Pehz pufsnakts dohs sihmi, weens unteroffizeers Suhš nosazzihst par zeetumnee-keem un arri Suhš zeeti fanems un weddihs us nehgeru fahdschu; kas tur notiks, par to naw ilgi ko dohmaht. Melnee zilweli tur Suhš pamafam mohzihs lihds nahwei.“

Mubruks zeeta kluffu. Es ar stihwahm azzim us semmi flattijohs; man bij weena alga, tā, kad un tur man jamirft, jo tahs zerribas man pa wiffam wairs nebij, wehl kahdu reis Kartumas pilssehtu redseht.

„Ko Tu dohma darriht?“ tā nehgers pehz kahda brihscha praffija.

„Es Beijam no wiffa ta dumpa sinau dohschu, un kad dumpofchana fahktees, sawu dsihwibu tif dahrgi zil tif ween warr, pahrdohschu, jo teem melnajeem sunneem padohtees, to ne sawā muhschā nedarrifchu.“

„Ah!“ Mubruks eefauzahs, „Tew naw nekahda behda, gan Lewi aisglahbschu. Bet mannim dumpofchanahs nahf gandrihs par agru. Wehl mums weffelu deenu pa dikti beesu meschu ja-eet, pirms to weetu aissneegsim, fur Lewi un . . . warrbuht, offizeerus lihds ar kahdeem ustizzigeem saldateem, warrehs isglahbt!“

„Ko mehš warretu darriht,“ tā es praffiju, „ka no schahs nelaimes isbehgam? Wai Lew kas padohmā?“

„Man irr gan!“ Mubruks atfazzija. „Wehl naw nekahda leela nelaimē. Eij pee Beija un ghada par to, ka Sums dumpeneeki gulloht ne-usnahf; melnohs buntneekus warrehs schoreis ar to pahrwarreht, ka winnus labbi isbeede.“ Tē atkak Mubruks duhmōs pasubda.

Gahju pee Beija. Manna siana to gandrihs nonahweja. „Ko nu eefahst?“ tā winsch balts tā krihts eefleedsahs.

„Sums nu jahahda, ka effect karrawaddons un wihrs,“ tā winnam drufjin smeedams atbildeju.

„Ah wai!“ Beis stenneja, „newarru wairs ne us lahjahm stahweht, tà drudscha karstums mannim dsihslàs traffo. Eita Fuhs un darreet, kas wehl isdarrams; eita manna wahrda: ko Fuhs darriseet, to peenemschu, it là pats to buhtu darrijis.

Lai gan mums breefmas bij gaidamas, tomehr man gribbejäh s'cha bailiga karrawaddona isfobboht. Us telti eedams nurdeju pats pee sewis: „bailigs là sakkis.“

Staigaju sawa telti no weena galla us ohtru, pahrdohmadams, kas nu jadarra. Balikku pee tahdahm dohmahm, la bes bailehm melnajeem pretti jastahjäh, tad wehl kahdu deenu dsihwosim jeb pawiffam isglahbfimees.

Apjohsu jaks dunzi eebahsu pistoles johstas feschâ un sweedu sawu ustizzamo plinti pahp plez-zeem.

Tà apbrunnohs gahju us to telti, fur tee atlikufeschi peezi offizeeri lihds ar wirsneek-leitnantu gulleja un flimma Beija wahrda winnus luhdsu, manna telti nahkt un plintes lihdsi nemt.

Pehz tam, kad jau wiffi fchee wihri, lihds kallam apbrunnoti, pee mannis eenahza, tad winneem sinnoju, kas mums gaidams un fazziju arri sawu pahdohmu, là dumpeneekeem buhs pretti jaturrah's. Ar mannu nodohmu bij wiffi meerâ, lahdeja plintes, un, lai melnee neko nemannitu, gahja pa weenam Beija telti. Schis stenedams gulleja sawa wahrgu gultâ.

Saruhguschâ prahâ tur kluffi stahwejahm us plintehm atspeedufchees kahdu laiku, kad Mubruks eenahza; telts bij apgaismota ar kahdu masu fwezziti.

„Kungi, wai effect gattawi, dumpeneekeem pretti eet?“ tà Mubruks praffija.

„Effam gattawi!“ meh's wiffi weenâ muttè atbildejahm. Melnais nehma manni sawruh'p.

„Saldateem plintes nesprahgs wakkâ,“ tà winsch man aufis tschuhstjeja; „pectils, ja Fuhs to pirmo nehgeri kaufeset, kas Fums wirsü nahkt. Bet kad winni gribbetu ar pihskeem Fums usmahktees, tad es ar kahdeem ustizzameem saldateem ais melno mugguras palihgâ nahkschu. Labbal buhtu, kad Fuhs weeni pafchi, melnohs isbeededami, wirsrohku dabbujeet.“

Mubruks aisgahja. Tublin pehz tam tulfneschâ wilka laudamais bals's atskanneja. Nebeidsami nu sahka lehgeri „urrah!“ kleeht, ka pa wiffu meschu atskannejahs. Dsirdeja, ka pulka zilweku us Beija telti nahkt.

„Kungi,“ tà offizeerus usbildinaju, „nu tas azzumirkllis klahkt, fur rahdises, wai dsihwosim, wai mirsim; fanemmetees labbâ duhschâ, bet neschaujeet us dumpeneekeem, pirms es s'hmî dohschu.“ Wiffi bij tà meerâ.

Tuwu pee telts dsirdeja zittu zaur zittu runnajoht un kahda rupja bals's fazzija:

„Pa preefsch nemfim Beiju zeeti, tad tohs zittus funnus wangosim!“

„Kas tè drihst pafchâ nakt's widdâ pee flimma karrawaddona telts lehrumu taifst?“ tà praffiju, ahtri no telts iseedams.

Tas pirmais wiffu tuwal stahwedams saldats bij unteroffizeers, garfch tehwinfch, ko labbi pafsinnu; winsch kahdu sohli atlehjahs nohst . . . tad — it là buhtu par sawu salka prahtu kaurneees, nahza atkal tuwal, runnu sahldams:

„Tu praffi,“ tà winsch Araberu wallodâ fazzija, „kas drihst Beiju nakt's widdâ tirrinaht? Apflattees, saldats to darra, tapehz, la winni gribb Turku juhgu no sewis nokrattih't, tadeht, la winni gribb taggad pawehleht, là Fuhs lihds schim effect darrijuschi!“

Es sahku dikti smeetees un fazziju:

„Fuhs effect wiffi nerras; ko Fuhs tè nakti gribbeet johkotees? Eita katris sawa telti, Beijam naw taggad lustes tehrseht, un es esmu gauschi pecluffis;“ to fazzijis sahku brihnum dikti schahwatees.

Melnais unteroffizeers sawa apnemschanâ pawiffam sajulka. Winsch to nemas newarreja saprast, ka es to warroht par smeeklu turreht.

„Leitnanta lungs,“ winsch stohmidamees atbildeja, „meh's no teefas gribbam Fuhs wiffus zeeti nemt un pee saweem brahteem eet, kas mums . . .“

Winsch sawas runnas nepabeidsa. Kahds milsu nehgers peelehza unteroffizeeram un to atgruhda atpalkat fazzidams:

„Ko ta wezza wista tè til dauds kladsina? Nahzeet, puifchi, nemfim to wezzo grehzeneeku pirmo zeeti!“

Melnais issteepa rohku un gribbeja man kruh-tis kertees; pistoli sagrahbt, gaili uswillt un sawam pretteneeklam galwâ schaut, tas notikka weenâ azzumirkli. Bes ka buhtu mutti atplehtis nehgers krittâ gar semmi un bij pagallam.

Offizeeri schahweenu isdsirduschi, nahza ar uswillteem plintu gait'em no telts.

Saldats, dusmu pilni, sahka kault là swehri par to noschauto beedri. Kahdi trihsdesmit stohbri tikka us manni mehrketi, bet neweens nesprahga wakkâ, lai gan krams ugguni schlihla là sibbeni.

Melnee saldats weens ohtru bailigi usflattija, dohmadami, la plintes apburtas. Nedsedami, ka feschas plintes no offizeereem us winneem teel turretas, tee sabihjuschees mauzahs prohjam.

Offizeeri apnehmahs, pamihfchu wakti turreht. Es, gluschi nokuffis, dewohs pee meera un arri drih's aismiggu.

Nakt's pagahja gluschi meerigi. Mubruks manni mohdinaja. „Leht,“ winsch fazzija, „nu mums jahahl eet, jau gaisma leela.“

Wifs apfahrt bij tumfcha nejauka krehsla, un man waijadseja atminnetees, ka leclâ meschâ esmu,

lai warretu atskahrst, fa jau gaisma labbi pa-
ausufe.

„Apsobleez,“ Mubrukz tablak runnaja, „fa lehgeri
tur mettisim, fur ez to weetu norahdischu!“

„Ka to warru Lew apsobliht, par to jau Weis
pats ween pawehl!“

„Schodeen Tu buhfi par to kommandeeri. Weis
un wirsneeku leitnants irr flimmi; wiiani apnehm-
schees, karra-weschanu Lewim nodoht!“

„No kam Tu to sinni?“ gribbeju prassiht, kad
nupat saldatz eenahza, kas manni pee Beija sauza.

„Esmu til flims, fa wai jamirst buh3,“ ta Weis
manni telti ee-eijohht usrunnaja, „un wirsneeku leit-
nants arri pawissam flims. Paliktu labpraht te-
pat, kad jau sawam mehrkam neubtu til tuwu,
un kad tas fasohdihts drubstis te mescha par daud
nemohzitu. Paleezeet Suh3 par kommandeeri, leit-
nanta lungs, kamehr atwesseloschoh3; man tas buh3
par apmeerinaschanu, sinnoht, fa ustizzams wihrs
muh3u regimenti wadda, jo Suh3 prohteet labbal
ar teem melneem welleem zauri tikt, nekã ez!“

Schi runna, fo pateesi flims Weis raustidamees
turreja, buhtu gan zittã laikã man patikufe. Bet kã
taggab tahs leetas stahweja, tad til kawedamees un
negribbedams scho gohda-ammatu usnehmoh3.

„Kad nu Sums zitta neweena naw, kas Suh3u
ammata warretu stahtees, tad man kã leitnantam
Suh3u weeta jastahw, wai gribb, wai negribb; jo
to jau waldischana pawehl, nohtes laikã semakeem
offizeereem augstakus ammatuz pahrwaldiht. Tadeht
es regimenti kommandeereschu!“

„Lai Deem3 Sums palihd3,“ Weis sawu ar aul-
steem swedreem faswiduschu rohlu sneegdam3 at-
bildeja; „leezeet saldateem zeltees un eet!“

Liktu trumeti puhst, lai karra-wihri salaffah3.

Teltis tikka faliktas, sirgi un zitti lohpi ar dascha-
dahm leetahm aprauti; Beiju us winna pascha strga
peefehjahm, jo zittad wiasch newarreja seglõs no-
fehdeht un wirsneeka leitnanta sirgs bij diweem
saldateem jawedd.

Kad ahtrumã regimenti pahrskaltiju, tad atkal
kahdu simts wihru truhka, kas isgahjuscha nakti ais-
behgusch; warrubht tee bij tee paschi, kas us
manni gribbeja schaut, bet plintez negahja walkã,
tapeh3, fa Mubrukz — wiasch man pats teiza —
pulweri no pannas nobehris. (Turkeem wehl wez-
zas mohdes plintez ar frammu un pannu.)

Slimneeki nahza regimentei no palkakas. Mub-
rukz gribbedam3 muhs west, jahja lihds ar manni
regimentei pa preefschu. Sahjahm us Nihl uppes
puffi, tapeh3, fa pahr teem kalneem kahpohht tablu no
uppes atstattu tiklahm.

Nebiju sawã muhschã tahda grubta zekka staigajis,
kã schodeen un schaufmas nahf, us tam dohmajohht.
Us kahrtigu eeschanu regimente nebij nelo dohmaht.
Katram saldatam waijadscha sawã zekka ar sohbeni
zaur meschu iszirst; kohfi til beeschi fa-augusch,

fa tikko warreja zauri lihst; ap kohkeem no weena
us ohtru aptinnuschees ehrlschkaini stihgu stabdi,
trihju pirktu resnumã. Pakrittusch kohfi, til resni,
fa treppes buhtu jaleel klahht, lai warr pahri tikt;
schee kohfi jau puffe fatruhdeusch un tur wirsã
fa-auguschas papardas wihra leelumã. Daud3 reis
bij tahda weeta ilgi jamekle, fur warreja — ar soh-
beni zauri zirstees, fa aprauti lohpi warr us preef-
schu tikt. Saldateem us kailahm kahjahm drihs
raddah3 nekkaitam3 pull3 melnu sfudru. Pe mums
sfudru zekkinusch puf3 pehdas plats, bet tur kahdi
desmit sohli jasperr, kamehr pahri teek. Schee kul-
kainisch, lai gan masi, kohsch neganti schpigi, un
winnau nemaj newar no mrefas nobrauziht, tapeh3,
fa til dilti galkã eefohduschees, fa raujohht galwa
paleel eelchi. Beh3 tam sah3 kahja pampt un
sahy nejhdsigi.

Tiktahm pee weena purwa, kas mescha widdũ
bij un kam newarreja apfahrt apeet; laima, fa uh-
dens nebij diltich. Sfudras nu gan noslibta, bet
nu bij atkal zitta karme: pee kahjahm kehrah3 pulka
dehtu, kas ne lohpu neschehloja.

Mubrukz bij zekku labbi uspassejis un it pee-
peshi preezigi eekleedsah3; atraddah3, kad to ta
warr faukt, wenz zeksch, kas no nehgereem is-
zirst, zaur wiffu beesato meschu wedda. Neh-
geri schahdas stiggas taifa, lai warretu ar drau-
geem jeb eenaidneekem lohpa tikt. Schee zekki til
teem pasihstami, kas pee taiffschanas strahdajusch,
kã arri teem, kas tohs newikkohht atrohd. Ka tahs
stiggas naw ar muhsu zekkeem falihdsinajamas, to
kates lehti prattih3; winna3 eet pa meschu rinku
rinkeem ap purweem un kohku luhsumeem. Lai
nu gan arri pa scho zekkinu sfudru un muklaju
deesgin, tomehr tee bij simtreis labbaki, ne kã tee, kas
mums pascheem ar sohbeni un zirwi jataifa. Ta-
peh3 labpraht Mubrukam gamilejahm lihdsi.

Tahdã wihse zekã tikusch, apstahjamees, druzin
elpu wilkt un lai tee, kas palkakã palikusch, war-
retu muhs panahht; bet atkal pulka saldatu
truhka, un nestanu lihds scho baltu deen, wai truh-
zeji aisbehgusch jeb apmalidjuschees.

Pa diweem ween blakku eedam — jo plattakã
schis zeksch nebij, tiklahm labbi us preefschu,
tapeh3 fa nekahdi kawekli negaddijah3. Wifs-
pehdigi pret walkaru aisfneedsahm kahdu klajumu,
kas fauf3 un arri lehgeram deesgan leels bij.

Mubrukz, eepreefsch steigdamees, tohs kohfuz,
kas ap scho plazzi stahweja, labbi apskattija un lil-
katz ar scho wretu pilnã meerã buht. Pee man-
nim peejahjis wiasch teiza.

„Sche irr ta weeta preefsch lehgera; kommandeere.
Te lai regimente apstahjah3!“

Mubrukã luhgshinu palkauddam3, pawehleju re-
gimentei te nomastees, isfuhthju arri nakt3 wal-
tiz, ehdamas leetas, no kam gan maj bij, isbal-
lidams. Sausakã3 weetas liktu teltis zelt un

peh3 tam Beiju un wirfneek-leitnantu apmelleju. Abbi bij wehl wairaf faflimmufchi, wiinni pufs apgihbuschi tikka telli nesti.

Mubruks gahdaja, fà jau arween, papreefch par to, kas man waijadseja, tad lahpa ftrigam muggurà un jahja meschà. Peh3 pullsten desmit walfarà wansch atkal atjahja.

Rà weh3sch wansch telli eeffrehja un zeefchi manni apkampa.

„Mans rehkinums gluschi labbi isdewees,“ Mubruks preeka pilus fazzija, „un kad gluschi nekrabhjohks, tad schodeen Jredseft, fo tas paganu Mubruks darrijs, lai Lewi warretu glahbt; effi gattaws us behgschanu. Patwehruma weeta irr tuweene. Tur,“ wansch ar pirftu us meschu rahdidams teja, „tur stahw wairaf fà tuhftoschi nehgeri, kas fawus melnohs brahlus — tohs funna-saldatus — ar warru gribb no Turku juhga ispestiht. Nelas Suh3 nebuhtu no nahwes isglahbis, ja es nebuhtu ar Rematu nehgerem faswehrejees. Pretti turretees Suh3 neweenas minutes newarreet, jo Tu jau pats sinni, fà saldati dumpeneeki un Sums nellausih3; ja dau3, tad kahdi pee3desmit saldati buhs ustizzami; tee irr tahdi, fà feewa un behrni Kartumà. Kahdu stundu waijaga eet, tad tikfim pee Nihl uppes; lih3f turreenei mums wiffadà wih3f waijaga tikf, kad arri ar sohbeni buhtu zaur eenaidneekem zel3sch jataifa!“

(Uf preefchu wehl.)

Rà Londonè peknu dsenn.

Londones pil3sehtà dabbu ne rekti us eelahm smalkus fungus redseht, kas fà no semmehm eebraufuschi muischneeki isfkattahs un kam brihnum luste, pee bohdes un pretfchu magasihnu lohgeem nostahtees un tur wiffu wiffadas leetas apluhfoht. No tuhftosch zilwekeem buhs warrbuht 999, kas fcho fungu par deenas-sagli tur, bet tiklai tas tuhftoschais sinna3, kas wiinnam jadarra. Tas smalkais fungus naw wis deenas-saglis jeb flinkis; wiinnam faws nolikts zel3sch jastaiga. Wansch irr kohpmanu malfchkeris, pretfchu apluhfotais, jeb arri apbrihnotais — Angtu wallodà „gazer.“ Tif gluschi wansch weenam pascham kohpmanam ween deene warrbuht tad, kad wiinnam tai pil3sehtà wairaf fà weena bohde. Arweenu noteel fà, fà pulka kohpmanni, kam naw weenlih3figas prezzes un pekna3, wiffi kohpà weenu pretfchu apbrihnotaju turr. St katri3 dohd no sawahm prezzehm peh3 wis jaunafahs un labbalahs mohdes tam apbrihnotajam kahdu gabbalu, kas wiinnam jawalka; zeppuru tafitais dohd smulku uhti, ftrohders fwahrkus, westi un uhsas; kurpneeks pasneeds smalkatohs sahbas; apbrihnotajam irr smulka needra ar seltu apkalta un derrigà laikà sihda leetus-schirmis, arri

no kahda fabrikanta dohtas leetas; puzmakereenes dohd wiinnam fakla-drahnu un neh3dogu, fudrabkalleis selta pullsteni un gredfenu. Fà ispuzzejees — af tu brihnums! — wansch eet pee darba, kad laik3 smuks rahdahs. Apbrihnotais staiga nu pee faweem kohpmanneem no weena us ohtru, nostahjahs pee bohdes lohgeem un ar leelu patifschanu apluhfo tahs isliktas prezzes. Pee apluhfotachanas wansch nemm fawas selta brillas palihgà, peecklappe it fà newiffokht ar spohschu needru pee jaunaf mohdes sahba, usflawe ar kahdu pufs wahrdu tahs jaukas leetas; wansch pee fcha darba isturrah3 fà freetns muischneeks. Kad nu kahdi desmit flattitaji tur faraddufchees un fahl prezzes apbrihnoht un flaweht, tad schis fungus eet bohde eeffschà un pagehr, lai wiinnam kahdu du3zi no tahm un tahm prezzehm eepakkajoht un jau preefch walfara us kohrteli nosuhtokht. Kohpmans wiinnam ar leelu klannifchanohs pateizahs un apfohlahs, wiffu isdarriht. Apbrihnotais nu atkal eet us zittu bohdi un taifa to paschu kumediau. Pee ftrohdera wansch eet ap to stundu, kad tur wiff wairaf kaudis fanahl un leek mehru nemt. Fè wansch lepni pawehl, fà tam waijagoht fwahrku un mehdeka u. t. pr.

„Sums jau mans meh3 irr — man ahtrumà newaijaga — warrbuht neddekas laikà.“ Peh3 tam schis wih3s eet atkal pee zitta, warrbuht pee selta kalleja. Kad nu lih3f walfaram fawu weeglu darbu strahdajis, tad krehflà eet fawà nostrattuschà dsihwokli un nogehr3 stah3es drehbes. Peh3 tam wansch dohdahs zittà uswalkà tahdàs weetàs, fur us naudas spehle un tur atkal fawu laimi prohwe. Lohni par deenu wansch dabbu, peh3 muhsu naudas, 70 kap., kad smuks augums un fawu ammatu labbi proht, tad arri weffelu rubli. Wai pee mums jau tahdu naw?

Smecklu stahstini.

Kahds ammatneeks winneja us Peh3terburgas lohfeh3m leela pulka naudas. Nu wansch fawa ammata rihtus metta pee mallas un fahla lustigi dsihwoht. Par gabda laiku naudu bij pagallam istrallinaijs. Ammata rihti nu bij jamelle un fuhri gruhti jastrahda. Sataupija atkal kahdus pahri fimts rublus un pirkà weenu loh3i. Luhl! laimas mahmina wehl wiinnu nebij atstahjuse — winneja atkal desmit tuhftosch rubtus. Kad nu wansch fcho preezigu sinu dabbuja, tad fahla gau3chi raudaht. „Kapeh3 tad nu raudi?“ „Rà nu nerauda3schu, nu jau rihtschana un plih3teschana atkal sah3fees!“

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Sensure3 atwehlehts.

Rihgà, 6. November. 1870.